

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ТУРКИЯ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

28 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев амалий ташриф билан мамлакатимизда бўлиб турган Туркия Республикаси вице-президенти Фуат Октайни қабул қилди.

Икки мамлакат амалий ҳамкорлигини янада кенгайтириш ҳамда етакчи корхона ва компанияларнинг янги кооперация лойиҳаларини илгари суриш масалалари муҳокама қилинди.
Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон — Туркия дўстлик, ишонч ва стратегик шериклик муносабатларида олий даражадаги мунтазам ва сермахсул мулоқот тўғрисида эришилган бугунги даражани юксак баҳолади.

Ўз навбатида, вице-президент Фуат Октай илиқ қабул учун Ўзбекистон етакчисига миннатдорлик билдирди ҳамда Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоғаннинг самимий саломи ва энг эзгу тилаklarини етказди. Туркия компания ва инвесторларнинг мамлакатимиздаги фаолиятига кўрсатилаётган катта кўмак учун алоҳида миннатдорчилик билдирилди.
Учрашувда икки томонлама ҳамкорликнинг

ривожланиш суръати ва пандемия оқибатларини енгиб ўтиш борасида кўрилаётган чоралар алоҳида таъкидланди.
Хусусан, йил бошидан турли даражалардаги алмашинув ва мулоқотлар фаоллашди, ўзаро савдо ҳажми ва қўшма инвестиция лойиҳалари сони муттасил ортиб бормоқда. Бугун бўлиб ўтган қўшма Хукуматлараро комиссиянинг тадбирлари ва бизнес вакиллари иштирокидаги ишбилармонлик

дастури яқунлари мамнуният билан қайд этилди.
Тошкент шаҳрида ўтайдиган Стратегик ҳамкорлик кенгаши иккинчи йиғилишининг кун тартибини ҳар томонлама тайёрлаш муҳим экани таъкидланди. Булар, энг аввало, товар айирбошлаш ҳажми ва кооперация кўламини ошириш, Преференциал савдо тўғрисидаги битимни қабул қилиш, қўшма саноат зонасини ташкил этиш, Туркиянинг илгор тажрибаси,

билим ва технологияларини фаол жалб қилган ҳолда рақамлаштириш, таълим ва иқтисодиётнинг бошқа тармоқларидаги дастурларни илгари суриш масалаларидир.
Минтақавий шериклик ва халқаро ташкилотлар доирасидаги ҳамкорликнинг долзарб жиҳатлари юзасидан ҳам фикр алмашилди.

ЎЗА

МИС САНОАТИ КЛАСТЕРИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 28 июнь куни мис ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ҳамда саноат кластерини ташкил этиш масалалари юзасидан йиғилиш ўтказди.

Охириги 5 йилда мамлакатимизда мис ишлаб чиқариш ҳажми қарийб 1,5 баравар ошиб, 2020 йилда 148 минг тоннага етган. Лекин ундан юқори қўшилган қийматли маҳсулотлар тайёрлаш ишлари етарли эмас. Хусусан, миснинг қарийб 60 фоизи хомашё сифатида экспорт қилинмоқда.

Халқаро экспертларнинг фикрича, электромобиллар, электротехника ва қайта тикланувчи энергия соҳаларининг ривожланиши эвазига 2030 йилга бориб дунёда мисга бўлган талаб 40 фоизга ошиши кутилмоқда.

Мисдан келадиган даромад бугунги кунда 2,5 миллиард долларни ташкил этаётди. Келгуси 5 йилда мис ишлаб чиқариш ҳажмини 400 минг тоннагача етказиш орқали, бу кўрсаткични турдош тармоқлар билан бирга 7-8 миллиард долларга етказиш мумкин.

Шу мақсадда, 24 июнь куни кон-металлургия саноати ва унга боғлиқ соҳаларни ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида Президент қарори қабул қилинди. Қарорга мувофиқ, Мис саноати кластери ташкил этилиши белгиланди ва Бош вазир раҳбарлигида Махсус комиссия тuzилди.

Йиғилишда ушбу стратегик вазифани амалга ошириш чоралари кўрсатиб ўтилди.

Аввало, рангли ва ноёб металллар учун геология-қидирув ишларини кенгайтириш бўйича 5 йиллик дастур ишлаб чиқиш муҳимлиги таъкидланди.

Соҳада лойиҳа ва муҳандислик хизматларини ривожлантириш учун етакчи халқаро компанияларни жалб этган ҳолда, замонавий лойиҳа

институтини ташкил қилиш вазифаси қўйилди.

Юртимизда тоғ-кон ускуналари ва жиҳозларини ишлаб чиқаришни ҳамда уларга сервисни йўлга қўйиш зарурлиги қайд этилди.

Комбинатларда автотранспорт, рақамлаштириш каби алоҳида фаолият турлари хусусий секторга кооперация ва аутсорсинг асосида берилди.

Ноёб металллар ва қотишмалар бирлашмасида металл қотишмалар тайёрлаш, “Узэлтехсаноат” корхоналарида маиший техника, компьютер, аккумулятор батареялар, электромобилларнинг бутловчи қисмлари каби юқори қўшилган қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш зарурлиги таъкидланди.

Инновацион ривожланиш вазирлигига соҳа корхоналарининг фаолиятини илмий-тадқиқот ва амалий инновация ишлари билан узвий боғлиқликда ривожлантириш концепциясини ишлаб чиқиш топширилди. Кластернинг ҳар бир бўғини учун олий маълумотли муҳандис-технолог ҳамда ишчи мутахассисларни тайёрлаш, шу мақсадда етакчи хорижий таълим муассасалари билан ҳамкорликни йўлга қўйиш муҳимлиги айтилди.

Малакали мутахассисларни жамлаб, мис саноати кластерини ташкил этиш бўйича чет эл тажрибасини чуқур ўрганиш, халқаро компанияни жалб қилган ҳолда, геология ва кон-металлургия соҳасини ривожлантиришда стратегик йўналишларни белгилаш бўйича топшириқлар берилди.

ЎЗА

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ

Бахтли қизнинг ҳикояси:

“ПРЕЗИДЕНТ МЕНГА УМИД БЕРДИ, ЯНГИ ҲАЁТ, БУЮК БАХТ УЛАШДИ”

Азиза онаси Адолат опа билан 12 йилдан буён ижарама-ижара сарсон яшади. Кейинги йилларда Сергели туманидаги бувисининг кичик томорқасидаги эски тикув цехини мақон қилишди. Она-бола зах жойда кўрқиб, уйқусида ҳаловат бўлмай тонг оттирарди.

Давоми 2-бетда

ҚАРОРГА ШАРҲ

ҚИЙНОҚЛАР — ИНСОНИАТГА ҚАРШИ ЖИНОЯТ

Ўзбекистон Президентининг янги қарори қийноққа солишнинг олдини олиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган

Президентимиз 2021 йил 26 июнь куни “Қийноққа солиш ҳолатларини аниқлаш ва уларнинг олдини олиш тизимини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорни имзолади. Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази директори Акмал САИДОВ билан қарорнинг мазмун-моҳияти ва аҳамияти ҳақида суҳбатлашдик.

Давоми 3-бетда

БУГУННИНГ ГАПИ

МАЪНАВИЯТНИ АНГЛАШ — ИНСОННИ АНГЛАШ

ёхуд “огоҳлик қўнғироғи”га қандай муносабат билдираёмиз?

Абдухалил МАВРУЛОВ, тарих фанлари доктори, профессор

Биз бугун янги Ўзбекистонни барпо этиш, инсон эркин ва фаровон яшайдиган жамяят қуришга жиддий киришганмиз, барча соҳаларда чуқур ислохотларни амалга оширмоқдамиз. Ушбу вазифаларни адо этиш ҳар бир инсондан, айниқса, ёшлардан ўзини англашни, ўзини ўзи тафтиш эта олиш, тўғри ва адолатли хулосалар чиқаришни талаб этади. Шунинг учун ҳам бу ўта мураккаб жараён мамлакат раҳбари ҳамда бутун жамяят диққат марказида турибди.

Давоми 5-бетда

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ

Бахтли қизнинг ҳикояси:
“ПРЕЗИДЕНТ МЕНГА УМИД БЕРДИ, ЯНГИ ҲАЁТ, БУЮК БАХТ УЛАШДИ”

Азиза Самигова Президент совға қилган янги уйда.

Музаффар Абдуллаев олган суратлар.

Кичик цех, ташвишларга тўла ҳаёт, аммо қалбда катта орзулар яшаётган муштипар қиз — Азиза онаси билан нене қийинчиликларни бошидан ўтказмади. Тиричилик учун она-бола ташландиқ жойларда деҳқончилик ҳам қилди, кунимизга ярар, деб терак экти, сўнг йиллаб бу тераклар ўсишини кутди. Кимлардир уларни кесиб ҳам кетди. Баъзан алда-

нишди, панд еган вақтлари ҳам кўп бўлди. Лекин иродаси синмади.

Адолат опа тунлари йиғлаб чиқди, ўзининг кўргулиги учун йиғлади, қизининг тақдирини қайғуриб йиғлади, жондан азиз фарзандининг баъзан оч қолиб, тунлари дийдираб чиқишидан эзилиб йиғлади. Лекин ношукр бўлмади...

“ТАҚДИРНИНГ ҲАР БИР СИНОВИДА АЛБАТТА, ҲИҚМАТ БОР”

Бир куни Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган “Ёшлар дафтари” ҳақидаги хабарни эшитган Адолат опа маҳалла идорасига борди. Азиза шу дафтарга киритилди. Унга ажратилган имтиёзли кредит эвазига

3 та замонавий тикув машинкаси сотиб олди. Сўнг буюртмалар топиб, иш бошлашди.

Кутилмаганда Азизанинг орзулари ва фикрлари ҳақидаги видеолаваха Президентимиз Шавкат Мирзиёев эътиборига тушди. Ҳаммаси оталарча меҳри эътибордан бошланди.

Эртдаги орзуларнинг ушалиши ҳақида кўп ўқиганми. Лекин Азиза ва Адолат опа ҳаётидаги бугунги янгилик ҳаётда, хусусан, Сергели туманида, куни кеча рўй берди.

Президент уларга Янгиҳаёт тумани “Янги Чоштепа” маҳалласидаги замонавий массивдан 3 хонали уй совға қилди. Бу уйда Азиза ва Адолат опа янги ҳаёт бошлади.

Шу муносабат билан маҳаллада тантанали тадбир бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Абдужаббор Абдувоҳидов, Президентнинг матбуот котиби Шерзод Асадов, Маҳалла ва oilани қўллаб-қувватлаш вазирининг биринчи ўринбосари Гулнора Маруфова, Ёзувчилар уюшмаси раиси Сирожиiddин Сайид, Ёшлар ишлари агентлиги директори Алишер Саъдуллаев ва кенг жамоатчилик вакиллари янги уйни ҳаёт синовларини машаққатла, лекин мардонорвон энгиб келаётган она-болага катта эҳтиром билан топширди.

Шу маросимда Азиза учун яна бир қадрли совға бўлди. Бу — давлатимиз раҳбарининг унга йўллаган мактуби.

Тантанали тадбирда давлатимиз раҳбарининг мактубини Шерзод Асадов ўқиб эшиттирди ва Азизага топширди.

Президентимиз ўз мактубида Азиза ҳаётининг турли синовларида ҳам келажака қатъий ишонч ва умид билан қараётгани, ёш тадбиркор сифатида бошқаларга ўрнак эканини оқшайлашган. Жумладан, мактубда “...тақдирнинг ҳар бир синовида, албатта, ҳикмат бор. Ҳаёт қийинчиликлари инсонни янада кучли қилади. Шубҳасиз, бу синови кунлар ҳам ўтмишга айланади. Шунинг билан, сиз ҳеч қачон ёлғиз эмасиз. Сизнинг тисолинингизда барча шижоатли ёшларимизнинг мақсадлари амалга ошиши учун доимо ёрдам қўлини чўзамиз”, деган ниҳоятда қадрли жумла билан битилган эди.

“ВАТАНИМГА КЕРАК ЭКАНИМНИ ҲИС ҚИЛДИМ”

Азиза САМИҒОВА:

— Ҳали болалигимдан бошимизга кўп қулфат тушди. Она-жоним билан қандай оғир, мусибатли кунларни кўрмадик. Мактабдан чиқиб онамга ёрдамга шошардим. Далада ишлади, кўлундай, картошка экти, кун кўриш учун тинмай меҳнат қилдик.

Қорнимиз тўймаган кунлар ҳам бўлди. Оч юрдик. Баъзан гуруч, макарон қайнатиб едик. Шунда ҳам нолимадик. Фақат ёруч кунлар илинжида ҳаракат қилдик.

Шу йил бошида “Ёшлар дафтари”га киритилганимдан сўнг ҳаётимиз тубдан ўзгарди. Кредитга тикув машинкалари олиб, кечаги кунгача ўзимиз яшаб турган цехни ишга туширдик.

Ҳалигача ўзимга ишона олмаганман. Наҳотки Президентимиз бизга уй совға қилди, деган масрур уй ҳаёлимдан бир сония бўлса-да кетмаяпти.

Президентимизнинг менга мактуби-чи?! Оқдий қизнинг давлат раҳбаридан мактуб олиши қандай бахт!

Мен мактубни ўқиб, тўғри йўлда эканимни англадим. Ватанимга керакли фарзанд эканимни ҳис этдим. Ҳаммаси учун миннатдорман. Президентимизга чексиз раҳмат айтаман, бир умр алқаб яшайман.

Азиза бугунги кунга меҳнат, сабр ва шукроналик билан эришганини айтади. Унинг онаси эса ишлари юришиб кетса, бир вақтлар ўзи каби қийналган одамларга ёрдам бериши ҳақида гапирди. “Пулми кўпайиб кетса, қийналган одамлар уй олиши учун ҳеч курса биринчи тўловига ёрдамлашман”, дейди опа.

Биз эса уларнинг нияти амалга ошишига ишонамиз. Чунки давлатимиз раҳбари топшириғига қура, Азиза ва унинг онаси тадбиркорлик қилаётган настамкина жой таъмирланиб цехга айлантирилган бўлди. Адолат опа бу ерда янги иш ўринлари очиб, маҳалладаги аёлларни иш билан таъминламоқчи.

Ҳа, шундай ажиб воқеанинг гувоҳи бўлдик. Эзгуликнинг қаноти бор,

дейишади. Президентимизнинг Азизага уй совға қилгани, мактуб йўллагани мамлакатимизга овоза бўлди. Бу кейинги йилларда бошланган, бугун янада кўр олаётган халқчил сиёсатнинг ёрқин намунаси эди.

Улуғбек АСРОПОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Азиза Самигованинг аввал яшаган жойи.

ХАЛҚИРО ФОРУМДАН СЎНГГИ ЎЙЛАР

Муқаддас динимиз бундан буён ҳам халқимизни бирлаштириб, миллати ва тилидан қатъи назар, маънавий покланиш, одамларни тинчлик, эзгулик бағрикенглик, ўзаро ҳурмат ва тотувликка ундайдиган, ўрнини ҳеч нарса боса олмайдиган восита бўлиб хизмат қилиши шубҳасиздир.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

ЎЗБЕКИСТОН — ТИНЧЛИК, ДИНИЙ БАҒРИКЕНГЛИК ВА МИЛЛАТЛАРАРО ТИТОВЛИК ЧОРРАҲАСИ

Наврўз РИЗАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутаты

Президентимиз ташаббуси билан бошланган шиддатли ўзгаришлар жамиятимиз, давлатимиз ривожланишининг янги мафқураси, таъбир жоиз бўлса, ўзгача парадигмасини белгилади. Учунчи Ренессанс даври бошланаётган Ўзбекистон мутлақо янги муҳитда тараққиётга юз тутмоқда.

Маърифат, дин ва виждон эркинлиги таъминланган юрда истиқомат қилаётган 130 дан ортиқ миллат ва элат вакиллари ҳамжиҳатликда, дўст, иноқ бўлиб, умргузаронлик қилмоқда.

Ўзбекистон барча соҳаларда очик мамлакат сифатида жаҳон сиёсий майдонидан муносиб ўрин эгаллаяпти. Энг муҳими, мамлакатимизда инсонпарварлик сиёсатининг амалга оширили-

ши натижасида миллати ва диний эътиқодидан қатъи назар, шу заминда яшаб меҳнат қилаётган фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари юксак қадр топди.

Утган ҳафта охирида Самарқандда бўлиб ўтган “Миллатлараро тотувлик ва динлараро бағрикенгликни таъминлашда парламентнинг роли” мавзусидаги форумда мазкур тушунчалар атрафда мулоҳаза юритилди.

Миллатлараро тотувлик, дин ва эътиқод юксаклигини таъминлаш айна замоннинг муҳим вазифаларидандир. Аҳамиятлиси, янги Ўзбекистонда эркин ва фаровон яшайлик, деган пурмаъно гоя юртдошларимиз онгу тафаккурида, уларнинг ҳаётини қарашларида ўзининг ёрқин ифодасини топапти.

Бугун Ўзбекистон эришаётган ютуқларда саховатли заминда яшаб, ижод қилиб, ҳалол меҳнат билан бошқаларга ўрнак бўлаётган барча миллат вакиллари муносиб ҳиссаси бор. Юртимизда яшаётган турли миллат ва элат ахли мустаҳкам дўстлик ришталари атрафда яшаб, ўз орзу-истаклари рўйбичи кўрмоқда. Мамлакатимиз мактабларида болаларга 7 тилда таълим берилади. Телекурсув ва радиоэшиттиришлар 12 тилда эфирга узатишмоқда ҳамда 10 тилда газета ва журналлар чоп этилмоқда. Кейинги йилларда турли миллатларнинг 150 нафар вакили давлатимизнинг юксак мукофотлари — орден ва медаллар билан тақдирланди. Шулардан 5 нафари Ўзбекистон Қўрамони деган юксак унвонга муносиб топилган.

Форумда айна даврда динлараро бағрикенглик ривожланиб, умумбашарий аҳамият касб этиб бораётгани туфайли уни мазмунан теранроқ англаш зарурати юзага келгани таъкидланди. Зеро, динлараро бағрикенгликка эришиш ўзига хос мураккаб ва узоқ давом этадиган жараён. Шу боис, бу муаммо тарихий тараққиётнинг барча босқичларида долзарб ҳисобланиб, турли эътиқодларнинг биргаллиги тараққий этиши, улар ўртасида ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик шаклланиши, пировардида юртлар тинчлиги, тараққиёти умуминсоний маданият ҳамда маънавият ривожига хизмат қилган.

Ўзбекистон динлараро бағрикенглик ривожига салмоқли ҳисса қўшиб келаётган давлатлар сирасига қиради. Мамлакатимизда бағрикенглик ва инсонпарварлик маданиятини ривожлантириш, миллатлар ва конфессиялараро ҳамжиҳатликни, жамиятда фуқаролар тотувлигини таъминлаш янги Ўзбекистон сиёсатининг устувор йўналишлари этиб белгиланган. Конституцияимизнинг 4-моддасида белгилаб қўйилганидек, Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тили, урф-одатлари ва анъаналари ҳурмат қилинишини таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратиб беради. Самарқанд форумида мазкур тамойиллар амалда ўз ифодасини топаётгани таъкидланди.

Жумладан, Ўзбекистондаги немис миллий маданият маркази раиси Наталья Кайзер: “Мен тупроғини кўзларимга тўтиб қилишга арзийдиган ўзбек юртида, меҳрибон инсонлар бағрида туғилиб ўсдим. Ҳеч ҳам кўнглим ўксиганини эслай олмайман. Тўғриси айтсам, немис миллатига мансуб ўзбек аёлман. Президентимиз Шавкат Мирзиёев ҳар биримизнинг кўнглимизга йўл топади, бизни ардоқлайди. Мен учун бу юртининг бегона гийҳи йўқ, бир қултум суви ҳам мен учун азиз. Ўзбек халқи бу мен, сиз, шу даврдада ўтирган барча қорақўзлардир”, дея гапирди.

Парламентлараро иттифоқ Бош котиби Мартин Чунгон ўз сўзида Ўзбекистонда илгари деярли кузатилмаган, тараққиётнинг туб бурилишларини ўзида қамраб олган ўзгача ижтимоий-сиёсий ҳаёт юзага келиб, суз ва дин эркинлиги янгица кўринишда пайдо бўлганини эътироф этди.

“Ўзбекистон Шарқ гавҳари сифатида азалад дунё цивилизациясига муносиб ҳисса қўшиб келаётган бетақорр ўлка, аждодларининг илмий салоҳияти билан нафақат маҳаллий халқ, балки бутун олам ахли ифтихор тўйса арзийдиган мамлакат. Узоқ гапириб, алоҳида изоҳ беришга ҳожат йўқ. Барча миллат ва элат вакиллари ҳуқуқ ва эркинлиги, билим олиши ва ўз динига эътиқод қилиши тўла таъминланган. Уларнинг аҳилилигига ҳавасим

келди, мамлакатда миллий маданият марказлари фаолият юритиши таҳсинга лойиқ. Президент Шавкат Мирзиёев ўз халқига ўтмишни англашга шароит яратиб бериши баробарида янги дунё истиқболини шакллантиришдек улуг ишларга чорлаётган шахс эканига у киши билан учрашганда амин бўлдим. Мазкур анжуманининг Президент гоёси асосида ташкил этилиб, ҳадис илмининг султони Имом Бухорий халқаро илмий-тадқиқот марказида ўтаётганида ҳам рамзий маъно бор. Мен бу таассуротларимни бир умр ҳайрат билан ёдда сақлайман. Ўзбекистоннинг тараққиётга юксак ишонч билдираман”, деди Мартин Чунгон.

Дарҳақиқат, мазкур форумнинг Имом Бухорий халқаро илмий-тадқиқот марказида ўтказилишининг алоҳида аҳамияти бор. Марказ 2020 йилда Президент Шавкат Мирзиёевнинг таъаббуси билан фаолият бошлади. “Ушбу марказ Имом Бухорий меросини тадқиқ этишда, башари ятти илм, эътиқод ва тараққиётда чорлашда дунёдаги маърифат масканларининг юраги бўлиб хизмат қилишига ишонаман”, деган эди давлатимиз раҳбари. Мазкур муқаддас маскан бугун чин маънодаги маърифат ва мулоқотлар майдонига айланган.

Форум иштирокчилари Ўзбекистоннинг миллатлараро муносабатлар соҳасидаги давлат сиёсати устувор йўналишлари, соҳадаги фаолият устидан парламент назорати механизми, мамлакатда диний бағрикенгликнинг тарихий илдилари, миллатлар ўртасида тотувлик ва динлараро бағрикенгликни таъминлашнинг ҳуқуқий асослари каби мавзулар доирасида ҳам ўзаро фикр алмашди. Таъкидланганидек, Қонунчилик палатасида депутатларнинг 13 фоизи, Сенатда 8 фоизи бошқа миллат вакиллари билан иборат. Улар мамлакат тараққиёти ва аҳоли фаровонлигига хизмат қилувчи қонунларни қабул қилишда фаол иштирок этмоқда. Қуйи палата томонидан миллатлараро дўстлик ришталарини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Ўзбекистонда 30 июль Халқлар дўстлиги куни этиб белгилашни тўғрисидаги қонуннинг қабул қилиниши ҳам фикримиз исботидир.

Яна бир муҳим масала. Бу йил халқимиз мамлакатимиз мустақиллигининг 30 йиллигини кенг нишонлайди.

Мазкур сана халқимиз ҳаётининг барча жабахлари ривожини ўзида мужассам этгани билан қадридир. Яқинда, аниқроғи 30 июнда Халқаро парламентаризм кунини ҳам нишонлаймиз. Самарқанд форумини ушбу нуфузли тадбирларга уйғунлашган мулоқотлар майдонини сифатида ҳам эътироф этиш мумкин.

Ўзбекистондаги халқчил сиёсатининг асосий йўналишларидан бири — халқ давлатга эмас, давлат халққа хизмат қилсин, деган тамойил. Ушбу тамойил бугун ҳаётда ўз ифодасини топмоқда. Барча вилоятларда ташкил этилган Ўзбекистон Республикаси Президентини қабулхоналарининг фаолияти бунга мисол. Уларда фуқароларнинг муурожаатларини қабул қилиш, тинглаш ва ечим топиш тизимли йўлга қўйилган.

Форум якунланган, Парламентлараро иттифоқ Бош котиби Мартин Чунгон Ўзбекистон Республикаси Президентининг Самарқанд вилоятидаги Халқ қабулхонаси фаолияти билан танишди. Бу ерга жорий йилнинг утган даврида 12 миңдан зиёд муурожаат келиб тушган. Меҳмон қабулга келган фуқаролар билан мулоқотда бўлди.

— Президент Шавкат Мирзиёев билан учрашиб, суҳбатлашганимда мазкур тизим ҳақида маълумотга эга бўлдим. Қабулхоналар фаолияти менда катта таассурот уйғотди. Уларда, давлатнинг раҳбари таъкидлаганидек, диққат-эътибор фуқароларнинг дардини тинглаш ва ҳал этишга қаратилган. Бу тажрибадан иборат олса арзийди. Халқнинг мушуқлини осон қилишининг энг оқдий ва самарали йўли шу. Амин бўлдимки, Шавкат Мирзиёев ўз халқини севадиган, унинг ташвиши ва истиқбол ҳақида қайғурдиган одил раҳбар. Ушбу қабулхонада бунинг амалий ифодасини кўрдим, — деди Мартин Чунгон.

Шу тариқа Самарқанддаги форум иштирокчилари бугунги Ўзбекистон ислохотларига юксак баҳо берибгина қолмасдан, биз эришган натижалар ва халқчил сиёсатимизнинг амалий ифодаларига ҳавас билан боқиб, ютуқларимизни алоҳида мамнуният билан эътироф этдилар.

ИСЛОҲОТЛАР АМАЛДА

СУД ЭКСПЕРТИЗАСИ:

КЕЧА ВА БУГУН

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш, суд экспертлик фаолияти самарадорлигини ошириш, ушбу соҳани замонавий, юқори аниқликдаги таҳлил воситалари билан жиҳозлаш орқали одил судловни таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг бевосита таъаббуси билан қабул қилинган Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида белгиланган вазифалар доирасида суд-ҳуқуқ тизимининг ажралмас, муҳим бўғинларидан бири саналган суд-экспертлик фаолиятини янада такомиллаштириш борасида ҳам зарур ислохотлар амалга оширилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш, одил судловни амалга ошириш, жамоат тартибини, хавфсизликни сақлаш, жиноятлар ва ҳуқуқбузарликка қарши курашиш масалаларида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва судларга махсус билмларни қўллаш йўли билан қўмақлаштириш борасида Хадича Сулаймонова номидagi Республика суд экспертизаси маркази муҳим ўрин тутаяди.

Суд экспертизаси соҳасининг бугунги ҳолати, амалга оширилган ислохотлар, янада ривожланиш истиқболлари, унинг илмий-назарий ва амалий асосларини такомиллаштириш, фаолиятдаги муаммолар ва уларни ечиш йўллари, янги экспертиза турларини жорий этиш ва услубий асосларини яратиш борасида Республика суд экспертизаси маркази директори **Акрам ХАЛИЛОВ** билан сўхбатда бўлди.

— Сўхбатимиз аввалида марказ тарихи, унинг ривожланишида муҳим аҳамият касб этган қонунчилик асосларига тўхталсангиз.

— Хадича Сулаймонова номидagi Республика суд экспертизаси маркази Тошкент илмий-тадқиқот криминалистика лабораторияси сифатида ташкил қилинган. Жорий йилда марказ ташкил этилганига 70 йил тўлади. Марказ ўз

фаолиятини 1951 йил 1 июндан айрим турдаги ҳужжатшунослик экспертизаларни ўтказишдан бошлаган. 1958 йил 1 апрелда лаборатория асосида Марказий Осиёда биринчи Тошкент суд-экспертиза илмий-тадқиқот институти ташкил қилинган.

Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 22 июндаги “Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг экспертиза хизматини ривож-

лантириш тўғрисида”ги қарорига мувофиқ марказга суд-экспертиза масалалари бўйича илмий-услубий ҳамда мувофиқлаштирувчи идора мақоми берилди. Марказ нафақат республикада, балки Марказий Осиёда нуфузли суд-экспертиза муассасаси ҳисобланиб, бу ерда биринчилардан бўлиб одам ДНК си суд-биологик экспертизасини ўтказиш йўлга қўйилган.

Таъкидлаш жоизки, сўнги беш йилда суд-ҳуқуқ соҳасида амалга оширилган туб ислохотлар, экспертлик соҳаси истиқболига доир қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар соҳада янги босқични бошлаб берди.

Жумладан, 2017 йилда барча вилоятларда марказнинг худудий бўлиmlари ташкил этилди. Шунингдек, бугунги кун талаблари асосида экспертларнинг малакасини ошириш учун ўқув маркази фаолияти йўлга қўйилди.

Президентимизнинг 2019 йил 17 январдаги “Суд-экспертлик фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ амалиётда илк бор нодавлат ташкилотлар томонидан суд-экспертлик фаолиятини амалга оширишнинг ҳуқуқий асослари яратилди. Мазкур қарор билан 2019-2020 йилларда суд экспертлик фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича 25 банддан иборат “Йул харитаси” тасдиқланди ва муваффақиятли амалга оширилди. Шунингдек, Республика суд экспертизаси маркази барча шароитларга эга янги бинога кўчирилди, мавжуд лаборатория жиҳозлари жаҳон стандартларига жавоб берадиган, энг замонавий асбоб-ускуна ва технологиялар билан таъминланди.

Шу билан бирга, марказ тузилмасига ўзгартириш киритилиб, халқаро ҳамкорлик ва жамоатчилик билан алоқалар, ахборот технологиялари ва инновацияларни жорий қилиш, ташкилий назорат ва таҳлил, сифат менежменти каби бир қатор янги бўлиmlар ташкил этилди.

Ислохотлар давоми сифатида 2020 йил 24 мартда Вазирлар Маҳкамасининг “Нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари фаолиятини ташкил этиш бўйича низомларни тасдиқлаш ҳақида”ги қарори қабул қилинди. Ушбу қарор билан нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари фаолиятининг ташкилий-ҳуқуқий масалалари, нодавлат суд-экспертиза ташкилотлари суд экспертларини оқитиш тўғрисида, малакаси ва ҳуқуқий билиминини ошириш, суд эксперти сифатида касбий лаёқатини тасдиқловчи сертификат олганларнинг ягона реестрини юритиш тартиби каби муносабатлар ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солинди.

— Соҳага замонавий ахборот технологияларини жорий этиш бўйича қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Ўтган давр мобайнида суд-экспертлик соҳасига замонавий ахборот технологиялари ва инновацияларни кенг жорий қилиш, аҳолига суд-экспертлик фаолиятига доир маълумотларни етказишга қаратилган суд-экспертиза ахборот портали “www.sudexpert.uz” тизими ишлаб чиқилиб, ишга туширилди.

Тизимда ортқича оврагарчилик ва қоғоз исрофгарчилигининг олдини олиш, эксперт ходимларга янада кўпроқ экспертиза тадқиқотларини олиб боришга ҳамда илмий ишлар билан шуғулланишига имкон яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, бу ерда Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Бош прокуратура, Адлия, Ички ишлар, Соғлиқни сақлаш вазирликлари ҳамкорлигида суд-экспертларнинг автоматлаштирилган иш ўринларини ташкил этиш, эксперт ҳулосаларини рўйхатга олиш ва уларни тақдим этиш мuddатларини қисқартириш мақсадида ҳужжатларнинг электрон алмашинувини назарда тутувчи электрон “Суд экспертизалари ҳисоби тизими” яратилди. Айтилган тизимни суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга интеграция қилиш жараёни кетмоқда. Мазкур элек-

“ 2017 йилда барча вилоятларда марказнинг худудий бўлиmlари ташкил этилди. Шунингдек, бугунги кун талаблари асосида экспертларнинг малакасини ошириш учун ўқув маркази фаолияти йўлга қўйилди.

трон тизим судлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва суд экспертиза муассасаларининг ўзаро ҳужжат айланиши ҳамда хавфсизлигини таъминлашда ижобий таъсир кўрсатади.

Жорий йилда Тошкент давлат юридик университети билан ҳамкорликда университет профессор-ўқитувчилари ва талабалари учун марказда амалий машғулот ҳамда тадқиқотлар олиб бориш учун зарур шарт-шароитларни яратиш мақсадида “Амалий ҳуқуқшунослик” кафедраси ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси ва хорижий давлатлар суд экспертизаси соҳасидаги мутахассисларнинг илмий салоҳиятини бирлаштириш, соҳадаги муаммоларни аниқлаш, ўрганиш ва ҳал қилишнинг самарали усулларини белгилаш, халқаро суд-экспертиза амалиётида қўлланиладиган энг сўнги янгиликларни жорий этиш мақсадида ташкил этилган “Ўзбекистон суд экспертизаси” илмий журналининг илк сони нашрдан чиқарилди.

Янги ташкил этилган журналда соҳанинг етакчи олимлари ва мутахассисларнинг илмий мақолаларини нашр этиш орқали халқаро илғор тажрибалар тақдим этилади, шунингдек, мамлакатимиз суд экспертларининг илмий ва илмий-амалий тадқиқотлари натижаларини нашр этиш имконияти яратилади.

— Маълумки, бугун ахборот технологиялари шиддат билан ривожланмоқда. Натижада судлар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг малакали эксперт тадқиқотларига бўлган эҳтиёжи ортмоқда. Ана шу мақсадда яна

қандай экспертиза турлари ташкил этиш режалаштирилган?

— Бу борада судлар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг малакали экспертиза тадқиқотларига бўлган эҳтиёжларини инобатга олиб ҳамда мавжуд имкониятлардан келиб чиққан ҳолда, янги 6 та экспертиза тури жорий қилинди. Булар, Суд лингвистик экспертизаси, Суд-компьютер-техникавий, Суд-автомобиль йўллари, Суд-электротехника, Суд-психологик, Озиқ-овқат маҳсулотларининг суд экспертизаларидир. Шу билан бирга, Марказда ўтказилган экспертиза турлари 50 тага, экспертлик мутахассисликлари сони 69 тага етказилди. Наҳажада сўнги уч йил давомида суд экспертизаси томонидан суд тергов органлари қарорлари (ажримлари) ҳамда юридик ва жисмоний шахсларнинг мурожаатлари асосида 8 миллиондан зиёд объектлар бўйича тадқиқотлар ўтказилиб, 398 минг 457 та савол ҳал этилган ва улар бўйича 98 мингта яқин ҳулоса берилди. Жиноят ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида марказ экспертлари томонидан турли давлат органлари ва ташкилотларига 1 660 та профилактик тақлифлар киритилди.

Илмий-тадқиқот ва услубий фаолият самарадорлигини таъминлаш суд экспертизасининг назарияси ва амалиётини ривожлантиришнинг муҳим омилли ҳисобланади. Бунда илмий изланишларни ва ходимларнинг илмий салоҳиятини оширишдан туриб суд экспертиза соҳасида янгиликлар яратиш бўлмайди. Шу сабабли марказ Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг илмий-тадқиқот ва олий таълим муассасалари билан ҳамкорликни йўлга қўйди. Адлия вазирлиги, Фанлар академияси ва Инновацион ривожланиш вазирлигининг ушбу масала юзасидан қўшма қарори имзоланиб, илмий-услубий ва инновацион фаолиятни ривожлантириш мақсадида ўз таркибига тажрибали экспертларни жамлаган “Илмий сектор” ва “Илмий-тадқиқот бўлими” ташкил этилди. Суд экспертиза соҳасида 53 та илмий-тадқиқот ишларини ўтказиш йўлга қўйилди ва янги услубийлар ишлаб чиқилиб, амалиётга татбиқ этилди.

Сўнги йилларда марказ томонидан суд-экспертлик фаолияти соҳасида халқаро ҳамкорликни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Беларусь Республикаси давлат суд экспертиза қўмитасининг Илмий-амалий маркази, Россия Федерацияси Адлия вазирлиги, Россия Федерал суд экспертиза маркази, Украина Адлия вазирлигининг суд экспертиза миллий илмий маркази билан ҳамкорлик тўғрисида меморандум имзоланди.

Туркия, Малайзия, Ҳиндистон, Қозғоғистон ва Арманистон суд экспертиза муассасалари билан ҳамкорлик ўрнатил бўйича келишувга эриши-

либ, шартномалар имзолаш жараёнида турибди. Шунингдек, марказнинг Бутунжаҳон суд экспертлари ассоциациясига (IAFS) аъзо бўлиши учун зарур чоралар қўрилмоқда.

— Ўзбекистон Республикасининг халқаро суд экспертиза муҳитидаги ролини ошириш, соҳанинг барқарор ривожланишини таъминлаш, мавжуд салоҳиятини сақлаш ва янада ривожлантириш борасида келгусида қандай чора-тадбирлар белгиланмоқда?

— Албатта, бугун замоннинг ўзи олдимизга қатор долзарб вазифаларни қўймоқда. Биринчи навбатда, суд-экспертлик фаолиятининг норма-тив-ҳуқуқий базасини янада такомиллаштириш ишларини давом эттириш зарур. 2021-2025 йилларда марказда 16 та янги суд экспертиза турларини жорий этишни режалаштирганмиз. Шулардан, суд солиқ экспертизаси, озиқ-овқат

маҳсулотларини баҳолаш каби суд экспертиза турларини жорий йилнинг охирига қадар амалиётга татбиқ этилади. Радиотехника экспертизаси, совуқ қуроллар криминалистика экспертизаси, банк соҳасида бой берилган фойдани аниқлаш тадқиқоти, газ ва электр техника объектларининг портлаш техник экспертизаси, бино ва иншоотларнинг техник ҳолатини аниқлаш, видео-техника ва фототехника экспертизаси, парфюмерия саноати маҳсулотларининг кимёвий таркибини аниқлаш тадқиқоти, қурилиш молларининг тадқиқоти каби суд экспертиза турлари 2025 йил охиригача босқичма-босқич жорий этилади.

Шулар билан бирга, аҳолига пуллик хизмат кўрсатишнинг янги турлари жорий қилинади. Жумладан, одам ДНК си биологик тадқиқотлари, йўл-транспорт ҳодисаси механизмининг математик усуллари орқали аниқлаш, ер участкаларига бўлган эгаллик ҳуқуқлари қийматини эксперт баҳолаш, табиий ноаниқ моддалар, ҳужжатлар тадқиқотлари каби йўналишларни келтириб ўтиш мумкин.

Бир сўз билан айтганда, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашда, жиноятчиликнинг олдини олиш ва уни фож этишда Республика суд экспертизаси маркази фаолияти муҳим ўрин тутар экан, соҳани ҳар томонлама ривожлантириш, замонавий жиҳозлар ва кадрлар билан таъминлаш доимий кун тартибда бўлади.

“Янги Ўзбекистон” мухбири Лутфулла СУВОНОВ сўхбатлашди.

ЯНГИ ПАРВОЗ

Ўзбекистон ва Кувейт: ҲАМКОРЛИК САРИ ЯНА БИР ҚАДАМ

Башорат ЮНУСОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Мамлакатимизда туризмга юксак эътибор қаратилиши ортидан саёҳат қилиш иштиёкидаги юртдошларимиз, шунингдек, чет эллик сайёҳларга янги йўналишлар, қўлай шароитлар яратилмоқда. Шу билан бирга, юртимизга йирик тадбиркорлар кириб келишига имкон пайдо бўляпти. “Jazeera Airways” авиакомпаниясининг Ўзбекистон томон илк бор ҳавога кўтарилган самолёти Тошкент халқаро аэропортига келиб қўнди.

— Биз бугун “Jazeera Airways” авиакомпаниясининг Кувейт — Тошкент йўналиши бўйича илк парвозини қаршиладик. Бу рейс билан биз туризм учун янги бозор очдик. Уйлаймики, эндиликда нафақат Кувейтдан, балки мазкур авиакомпания орқали Яқин Шарқнинг бошқа мамлакатларидан юртимизга сайёҳлар оқими ошади.

— деди Ўзбекистон Республикаси туризм ва спорт вазирининг биринчи ўринбосари Улуғбек Аъзамов. — Кувейт — Тошкент авиайўналиши нафақат туризм, балки Кувейтдан юртимизга инвестиция кириб келишига ҳам катта туртки бўлади, деб уйлаймики. Айтилган ушбу авиакомпания билан реклама ва маркетинг бўйича ҳамкорлик келишувларимиз амалга ошяпти. Келаси мавсумдан нафақат Тошкент, балки юртимизнинг бошқа йирик шаҳарларига ҳам рейслар қўйилиши кутилмоқда. “Jazeera Airways” авиакомпанияси сифатли, арзон ва қўлай парвозларни таъминлайди. Авиакомпания Яқин Шарқ

давлатлари орасида ўз терминалига эга ягона хусусий компания ҳисобланади.

“Jazeera Airways” авиакомпанияси ижрочи директори Роҳит Рамачандраннинг таъкидлашича, мазкур йўналиш икки мамлакат учун янги имконият эшикларини очди. Келажакда Самарқанд

ва Бухоро шаҳарларига ҳам тўғридан-тўғри рейслар қўйилади.

Тошкент — Кувейт йўналишида парвозлар ҳафтасига икки марта амалга оширилади. Пандемия сабаб Кувейт хозирча фақат ўз фуқароларини қабул қилади. Чет элликлар эса жорий йилнинг 1 августидан бу мамлакатга бориши мумкин бўлади.

— Компаниямиз Яқин Шарқ мамлакатлари бўйлаб янги парвозлар қўламини кенгайтиришда давом этади ва меҳнат таътилини

режалаштираётган сайёҳларга хизмат кўрсатади, — деди директори Роҳит Рамачандран. — Дунёда коронавирус инфекциясига қарши эмлаш ишлари давом этаётган бир пайтда саёҳат учун ҳаво йўли энг хавфсиз бўлиб қолди. Шу боис, бу мавсумда бетакрор манзилларни забт этишни кўзлаганмиз. Авиакомпания учувчилари ва борт кузатувчилари тўлиқ эмланган, шунинг учун миқозларимиз биз билан хавфсиз саёҳат қилади.

Ёш ижодкорларнинг мустақил Ватан адабиётига Жиззах диёридан қўяётган қадамлари қутлуғ бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

РЕСПУБЛИКА ЁШ ИЖОДКОРЛАРИНИНГ АНЪАНАВИЙ ЗОМИН СЕМИНАР-АНЖУМАНИ ОЛДИДАН

БУ ШУНДАЙИН АЖИБ ДИЁРДИР

Сирожиддин САЙИД,
Ўзбекистон халқ шоири

Шоирлар нима учун ёшлик, она, Ватан мавзусига кўп мурожаат қиладилар? Алишер Навоий бобомизнинг "Наводир уш-шабоб" — "Ёшлик нодирликлари" девонидан токи ҳазрати Бобурнинг "Баҳор айёмидур, дағи йигитликнинг авонидур" мисраси билан бошланиб, "Ғарибингга тараххум айлагилки, Андижонийдур" сатри билан якунлангучи соғинчли ғазаллари битилган гўзал паллаларга қадар — нима сабабдан то ҳануз — ораликда шунча асрлар, юз йилликлар ўтганига қарамай, бедор қалбар, ошуфта кўнгилларни бугун ҳам ром этиб, жимирлатиб келаётган. Шеърининг илоҳий сەҳру жунуни, дилларни ўзига чорлаб махлиё этгучи, ором ва ҳаловатдан айиргучи, ҳам ғурур, ҳам сурурбахш жозибаси нимада?

"Нечун бу тупроқ деб йиғлади Фурқат, О, Қашқар тупроғи, қашшоқмидинг сен?"

дея армонли сатрларни битаркан, йигирма-ийгирма бир яшар навқирон шоир, устоз Абдулла Ориповнинг ўша темир-бетон тузумлар исканжасида қалбидан, руҳи-вужудидан қандайин алам ва изтироблар кечганини бугун энди — янги давру замонлар шарофати билан тўлиқ англаб, ҳис қилиб турибмиз...

Иккинчи жаҳон урушининг дастлабки оғир пайтларига қарамай, ёш ижодкор

сифатида вилоятда юрган Асқад Мухторни Андижондан чақиртириб, ёзувчилар уюшмаси аъзолигига қабул қилган Ҳамид Олимжон ҳақида, унинг тиниқ шеърляти, шоирлик сарчашмалари хусусида Асқад домла орадан қирқ йиллар ўтгач, мана бундай самимий дил сўзларини ёзиб қолдиради:

"Ҳамид Олимжон — бизнинг замондошимиз. У худди поэзиянинг ўзидек ҳамназми замони билан ҳаммаша барҳаётдир. Адабиётни у киши билан жондош этган катта поэзиянинг ялли фусункор кучини ҳаётнинг ҳар жабҳасида сезиб турибмиз. Ҳамид Олимжон мероси — мана шу катта маънавий бойлиқнинг ажралмас қисми, бизнинг миллий фахримиз. У жонажон заминнинг дарёлари, водийлари, боғлари сингари яна бир ажойиб саховатдир. Шоир она юрт ҳиссини шундай сезгирлик, шундай инсоний самимият билан туядики, беихтиёр ўйлаб қолсан: одамнинг табиат ва, умуман, борлиқ билан бундай узвий ва уйғун ҳолати бениҳоя юксак ижодий парвоз онларидоғина тўғиладиган бўлса керак. Водийларни яёв кезганда тўғиладиган ажиб ҳис ҳам шу бўлса керак. Замин нафасини, табиат нафасини бундай бевосита ҳис этиш уларнинг битмас-туганмас ҳаётбахш кучига жон риштаси билан боғланган кимсагагина насиб қилади!"

"Юксак ижодий парвоз онлари" ўша қаттол ва қабоҳат тузум шароитида Ҳамид Олимжондек улкан қалб эгасига осонликча берилмаганини бугун энди яхши англаймиз. Асқад домла юқорида келтирганимиз иқтибоснинг давомида "Давру уни инсон маънавияти зилзилаларида имтиҳон қилди, уларни идрок этишига қадирди", деган нозик бир нуктага ҳам эътибор қаратадики, бунга устоз Абдулла Ориповнинг "Ҳамид Олимжон тахдидларга тўла мураккаб бир замонда ижод қилди, фаолият юритди", деган сўзлари изоҳ бўлиши мумкин.

Келтирилган мисоллар йил-саналарига қараб, тартиб билан тизиб чиқилса, агар ораликда саксон йиллар — салкам бир асрлар чамаси муддат кечганини кўрамиз.

Жиззах номи, бу қадим ва муқаддас сарзаминнинг таърифу тавсифлари кўҳна тарих китоблари, солномада келганлиги билан ҳам ниҳоятда қадридли. Соҳибқирон Амир Темур бобомиз йил усти неча мартаба қўниб ўтгани, у улуг зотнинг беназир тарихнависи Шаррафиддин Али Яздий ҳазратларининг "Зафарнома" китобларида меҳр билан тилга олингани бу табаррук тупроқнинг мақоми ва мавқеидан далолат беради. Тақрор бўлса ҳам айтиш жоизки, шох ва шоир — "шоирлиги шоҳлигидан, шоҳлиги шоирлигидан улуг" ҳазрат Заҳриддин

Мухаммад Бобур умри ва ҳаётининг энг навқирон ва серташвиш паллаларида бошига иш тушган қийин давларда Жиззах тупроғида уч-тўрт кун тўқинлик ва осейишталлик топганини, амонлиғ ва фароғатга эришганини алоҳида мамнуният билан хотирлайди. "Бобуронома"нинг "1501-1502 йил воқеалари" фаслида келтирилган тафсилотлар бу миннатдорлик ва эътирофни тасдиқлаб турибди.

"Ёш ижодкорларнинг мустақил Ватан адабиётига Жиззах диёридан қўяётган қадамлари қутлуғ бўлсин!"

Бугунги давлатимиз раҳбарининг ўтган XX асрнинг тугай-туғай деб турган охириги йилларида айтган оташин ва даъваткорона сўзлари худди ҳозир, тонг саҳарда ниҳат қилингандай — қамрови ва залвори, мазмун-моҳияти жиҳатидан миллат ёшларининг истиқболлини белгилаб берувчи бу мўъжазгина табрик-тилакни ўқиганимиз ёхуд эшитганимизга ҳамон беихтиёр бир тўп қалдирғоч чарх уриб учгандай, руҳингиз айвонлари бирдангина қалдирғоч-сандувоқларнинг вижир-вижирга тўлиб, вужуд-вужудингизда илоҳий бир ҳолат, самовий бир кайфият зоҳир бўлганини илғайсиз.

Бу қалдирғочларни сиз Тошкентдаги Адиллар хиёбонининг баланд айвонидоғи Навоий бобо ёдгорлик-мажмуи пойида ҳам, Ҳамид Олимжон ва Зулфия опанинг ҳам, Мухаммад Юсуф, Абдулла ака, Эркин акаларнинг ҳайкаллари тегралида ҳам кўрган эдингиз. Бу қалдирғочлар мамлакатимиздаги барча ижод мактабларининг синфхоналарида бугун вижир-вижир дарс ўтмоқда, Ватан адабиётидан сабоқ олмақда.

Инчунин, "Зомин қалдирғочлари" иборасининг бутун мамлакатда тилдан-тилга овоза бўлиб, ёш кўнгилларнинг сурур ва орзу-ҳаваси билан ҳамоҳанг янграётганига ҳам ҳали ҳеч қанча вақт бўлгани йўқ.

Юқорида тамсил келтирганимиз иқтибосни Президентимиз бундан салкам чорак аср муқаддам, 1997 йилда Жиззах вилоятининг раҳбари сифатида ўз ташаббус ва хайрихоҳлиги билан ташкил этилган Республика ёш ижодкорларининг биринчи Зомин семинар-кенгаши иштирокчилари шарафига айтганини яна бир қарра алоҳида таъкидлаб ўтмоқ жоиз, деб ўйлаймиз.

Орадан қанча замонлар, вақтнинг шафқатсиз сувлари оқиб ўтган бўлса-да, Уриқлисий сувлари ҳамон ўша-ўша — мавжланиб-тўлқинланиб, шаркираб, тошқин солиб оқаётир. Боиси, ёшлик фасли тез ўтиши мумкин, аммо ёшлик — ёшлик сурури ва шуқуҳи ҳеч қачон қаримайди!

Аму билан Сирдан сув ичган,
Зарафшонни пойлатиб кечган,
Чавандозлар бордир бу элда,
Баҳор чоғи пишқирган селда
Аргуמוқлар қўшиғи бордир,
Бу шундайин ажиб диёрдир.

Яқиндагина Андижонда Заҳриддин Мухаммад Бобур номидоғи марказий кутубхонага ташрифи маҳалида давлатимиз раҳбари шоирларга, ижод аҳлига мурожаат қиларкан: "Қани ёниқ шеърлар, Бобур ҳақида, Ҳамид Олимжон, Мухаммад Юсуф ҳақидаги бугунги шоирларимизнинг асарлари, ўтли шеър дostonлари қани?" дея жуъли саволни қўндаланг қўяр экан, барча ижод аҳли, айниқса, ёш истеъдодларга адабиётимизнинг улуг намояндалари, жумладан, уларнинг ҳар бир асари — шеъри ё достонининг ёзилиш тарихи ҳақида ҳам мактабларда, дарс ва машғулотларда муфассал ўқитиб-ўргатишни кенг йўлга қўйиб, Ватан адабиётини билиш, англаш йўлида бу дарсларнинг нечоғлиқ катта аҳамияти борлигини алоҳида таъкидлаб айтгани бежиз эмас, албатта.

Устоз Абдулла Орипов Ватан мавзуси ҳақида гапираркан, Ҳамид Олимжон шеърлятини Зоминнинг хушманзара тоғу тошлари, сувлари бетақрор кўрку чиройига қиёс қилар, бир ҳикматини қайта-қайта таъкидлашни яхши кўрарди: "Буюк алломаларни, йирик давлат арбобларини берган, адабиётимизга улуг шоир ва адилларни тўхта қилган Жиззах тупроғи олтин қонига ўхшайди. Бинобарин, олтин қонидан фақат олтин чиқиси мумкин, бошқа маздан чиқмайди!"

Ҳақиқатан ҳам, устозларимиз адабиётни Ватан тушунчаси, Ватан туйғусидан айро-айро ҳолда тасаввур қилмас, адабиёт деганда Ватанни, Ватан деганда адабиётни тушунар эдилар.

Президентимиз раҳбарлигида бугун биз янги Ўзбекистонимизда Учинчи Ренессанс пойдеворини қўяр эканмиз, буюк ва улугвор давру замонларнинг ёш ва навқирон насллари қалбидоғи улуг зотларнинг ўлмас ҳикматларини жойлаб-синдириб борши муқаддас бурчимиз эканини унутмаслигимиз керак. Ватан адабиёти — буюк ва қудратли тушунча, бу туйғуни қалбларга, ёш кўнгилларга Ватан меҳри янглиғ тарбиялаб, камол топтириш уни икки қарра қудратлироқ кучга айлантира оладик, бунга бугунги янги давру замонимиз, мамлакатимиз ёшларининг Зомин тоғларидайдой юксак орзу ва умидлари, дарёлардай тошқин сурур ва ғурурлари гувоҳлик бериб турибди.

ЗОМИН МАНЗУМАСИ

(Мирзо Кенжабек ғазалига муҳаммас)

Она юртнинг барча меҳру шафқати Зоминдадир,
Ота элнинг эзгу ранжу заҳмати Зоминдадир,
Ёш кўнгиллар тошқини ҳам шиддати Зоминдадир,
Ушбу кун аҳли адабнинг ҳайъати Зоминдадир,
Шеърлят, лутфу зарофат санъати Зоминдадир.

Ўзни тоғай ким агар — илму тарқат излагай,
То абад инсон адолат ҳам ҳақиқат излагай,
Тоғлар ичра қўҳна дунё ҳикмати Зоминдадир.

Шунда унмиш ақлу идроку тафаккур бирла онг,
Нур-зиёси бўлмаса эл кўнглида отгайми тонг?
Хоки пойин кўза суртгил — гар атондир, гар анонг,
Ёгса жомеъ-маскид ичра маърифат нури, не тонг,
Маърифатли оналарнинг марқади Зоминдадир.

Ҳар ўғил-қиз токи бунда мавжланиб ашъор дегай,
Аслида шеърү ғазалмас, сехр ила асрор дегай.
Бунда ҳар эзгу ниятга бахту толе ёр дегай,
Бир Ватанким, васфи зотин Ҳайрат ул-аброр дегай,
Не ажаб, чун ахшларнинг ҳайрати Зоминдадир.

Гул қидирганлар жаҳонда гоҳи гар ул топмагай,
Вой аниге холигаким, пул тоғгаю шул топмагай:
Яъни мол-дунё топиб, лек битта кўнгул топмагай,
Нафрату кийну адоват бунда ҳеч йўл топмагай,
Чун муҳаббат аҳлининг дил даъвати Зоминдадир.

Бунга ҳар ошуфта дил наъшу намо истаб келур,
Бенаво бўлса агар назму наво истаб келур.
Кўнгли хуфтон бўлса ким, субҳи сабо истаб келур.
Кўксига кимки ҳаво излаб, даво истаб келур,
Пох ҳавога зор кўнгулнинг сихҳати Зоминдадир.

Соилари дупдул баёнү сувлари булбул забон,
Ойлари оромшону тунлари жонинга жон,
Давру даврон менга шулдир, сенга шул — давру замон.
Ер юзида иззат излаб кезмагай Мирзо жаҳон,
Чунки бул бедор юракнинг иззати Зоминдадир.

Кимгадир гар ёкса дарё, кимгадир бўйро ёқар,
Ким жаҳонга бир жаҳондай боқса, ким айро боқар.
Барча оламга Яратган бир Ўзи танҳо боқар,
Неча юксак тоғлар узра сой оқар, дарё оқар,
Ҳақ таоло кудратининг ҳайбати Зоминдадир.

Шунда тушмиш ерга пок Парвардигордин соялар,
Тарбият топмиш шу элда мангу юксак гоялар.
Боши узра ою офтоб меҳри нурпош доялар,
Минг асрлардин гапиргай дов-дарахт, тош-қоялар,
Ё қадим эл давлатининг дастхати Зоминдадир.

Ким бу дунёга келибким қадру қиммат излагай,
Бой бериб вақтини ким, панду насиҳат излагай,

"Янги Ўзбекистон" ва "Правда Востока" газеталари таҳририяти) ДУК

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "KOLORPAK" МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. Буюртма — 2097.
78817 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А2. Баҳоси келишилган нарҳда.

"KOLORPAK" МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Ўзбекистон, 100060.
Тошкент, Янги шаҳар кўчаси, 1-А уй.
Босмахона телефони: (78) 129-29-29

Навбатчи муҳаррир: Нодир Маҳмудов
Мусаҳҳис: Ойдин Аллутдинова

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй